

Navordering erfbelasting niet verruimen

Rechtszekerheid in het geding

Frank Deurvorst
en Theo Hoogwout

De navorderingstermijn voor de erfbelasting is nu nog 12 jaar. Maar per 1 januari 2012 vervalt deze periode en kan de Belastingdienst onbepaald navorderen, zelfs met terugwerkende kracht. Deze onbepaalde navorderingstermijn druist in tegen het rechtszekerheidsbeginsel.

Aanleiding voor deze rigoureuze wijziging is de zogeheten Edelweissroute, een route waarmee erfbelasting werd ontduikt. De route was als volgt. Een Nederlandse ingezetene met een geheime bankrekening in bijvoorbeeld Zwitserland vraagt aan een Zwitserse advocaat of hij pas 12 jaar na zijn overlijden de erfgenamen wil informeren over deze bankrekening. De Zwitserse advocaat is in het testament als executeur benoemd. Na het overlijden van de rekeninghouder dient de Zwitserse advocaat als executeur de aangifte erfbelasting in, zonder vermelding van het saldo op deze bankrekening. Pas na het verstrijken van de termijn van 12 jaar worden de erfgenamen hierover geïnformeerd. Over het saldo van de geheime rekening kan de Belastingdienst geen navorderingsaanslag erfbelasting opleggen aangezien de termijn is verstreken.

Om het gebruik van deze Edelweissroute te voorkomen zijn in 2011 in de Tweede Kamer twee amendementen aangenomen die beide ingaan op 1 januari 2012:

- het eerste amendement houdt in dat de executeur niet langer bevoegd is alleen de aangifte erfbelasting te ondertekenen, maar dat alle erfgenamen moeten mee ondertekenen;
- en op grond van het tweede amendement vervalt de navorderingstermijn van 12 jaar voor de erfbelasting en zijn de erfgenamen gehouden alsnog aangifte te doen zodra 'nieuw' vermogen bekend wordt.

Deze onbepaalde navorderingstermijn schaadt echter het

rechtszekerheidsbeginsel. Hoewel iedereen belasting moet betalen, moet een belastingplichtige erop kunnen vertrouwen dat na verloop van tijd de belastingheffing over bijvoorbeeld een erfenis definitief is afgerond.

Daarnaast is het opmerkelijk dat deze maatregel onbepaalde terugwerkende kracht heeft. Want vanaf 2012 geldt de onbepaalde navorderingstermijn ook voor nalatenschappen die voor deze datum zijn opgevallen. Deze terugwerkende kracht van de wetswijziging is eveneens in strijd met de rechtszekerheid.

Want stel dat opa in 1980 is overleden en een geheime bankrekening in Zwitserland had waarvan geen aangifte erfbelasting is gedaan. En stel dat ook bij het overlijden van zijn zoon in 1998 van deze bankrekening geen aangifte erfbelasting is gedaan. Vanaf 2012 kunnen dan alsnog navorderingsaanslagen worden opgelegd voor de verkrijging van de zoon in 1980 en voor de kleinkinderen in 1998.

Iedereen die de laatste jaren het geërfde vermogen dat buiten het zicht van de Belastingdienst was gehouden heeft aangegeven voor de inkomstenbelasting, kan in beginsel een navorderingsaanslag erfbelasting tegemoet zien. Door deze aangifte is de Belastingdienst immers op de hoogte van de herkomst van het vermogen.

Opmerkelijk genoeg is tot deze draconische maatregel besloten terwijl bij de Belastingdienst slechts één geval bekend was. Wij zijn geen voorstander van voormelde onbepaalde navorderingstermijn en pleiten in ieder geval voor een overgangsmatregel op basis waarvan de werking van de wetswijziging wordt beperkt tot belastbare feiten die zich voordoen vanaf 1 januari 2011.

Frank Deurvorst en Theo Hoogwout zijn bij Greenille respectievelijk advocaat-belastingkundige en belastingadviseur. Hoogwout is tevens werkzaam bij het Fiscaal Economisch Instituut van de Erasmus Universiteit te Rotterdam.